15/10/2022

Η εντυπωσιακή Μονή Παντοκράτορος Αγίου Όρους χτισμένη στα πρότυπα οχυρωμένου Μεσαιωνικού κάστρου (ΒΙΝΤΕΟ & ΦΩΤΟ)

/ Αγιορείτικα

Η Ιερά Πατριαρχική και Σταυροπηγιακή Μονή Παντοκράτορος είναι μία εκ των είκοσι μονών του Αγίου Όρους και κατατάσσεται έβδομη στην ιεραρχική τάξη των Αγιορείτικων μονών. Είναι χτισμένη πάνω σε ένα παραθαλάσσιο βραχώδες έξαρμα στη βορειοανατολική πλευρά της χερσονήσου του Αγίου Όρους και έχει μορφή οχυρωμένου Μεσαιωνικού κάστρου, όπου δεσπόζει ο επιβλητικός Πύργος με τις πολεμίστρες, ενώ τα εξωτερικά κτίρια είναι κτισμένα γύρω από το Καθολικό.

Η Μονή ιδρύθηκε στα μέσα του 14ου αιώνα από τον αυτοκράτορα Αλέξιο Α’ Κομνηνό. Σύμφωνα με σωζόμενες μαρτυρίες κτήτορες της Μονής ήταν δύο επιφανείς Κωνσταντινουπολίτες αξιωματούχοι, οι αδελφοί Αλέξιος (στρατοπεδάρχης) και Ιωάννης (πριμικήριος).

Το Καθολικό της Μονής είναι αφιερωμένο στη Μεταμόρφωση του Σωτήρος. Αρχιτεκτονικά ο ναός ανήκει στον τύπου του τρίκογχου σταυροειδούς εγγεγραμμένου ναού αγιορείτικου τύπου, με μία βασική όμως διαφοροποίηση, που προκύπτει από την επιμήκυνση της ανατολικής καμάρας και την προσθήκη δύο πολυγωνικών κατασκευών στις 2 γωνίες του Ιερού Βήματος, η οποία καθιστά την αρχιτεκτονική του ιδιόμορφη. Η αγιογράφιση του ναού ανάγεται στον 14ο αιώνα και επιζωγραφίθηκε το 1854.

Το κωδωνοστάσιο είναι κτίσμα του 19ου αιώνα. Στη μονή φυλάσσονται αρκετά λείψανα Αγίων όπως του Αγίου Ιωαννικίου του εν Ολύμπω της Βιθυνίας, Θεοδώρου του Στρατηλάτου, των αγίων Κοσμά και Δαμιανού, τεμάχιο Τιμίου Ξύλου, καθώς επίσης και κειμήλια όπως μέρος της ασπίδας του Αγίου Μερκουρίου και εικόνες του 14ου αιώνα και μεταγενέστερες. Το τέμπλο του Καθολικού ίσως είναι και το παλαιότερο του Αγίου Όρους.

Ως εφέστια εικόνα της Μονής τιμάται η Παναγία η Γερόντισσα, που είναι μία από

τις θαυματουργές εικόνες του Αγίου Όρους. Στη βιβλιοθήκη του μοναστηριού περιλαμβάνονται περίπου 350 χειρόγραφοι κώδικες και περί τα 3,500 έντυπα. Τα έγγραφα της Μονής είναι ελληνικά, τουρκικά και ένα βλαχικό του 17ου αιώνα.

Στη Μονή εγκαταβίωσαν σπουδαίες και αγιασμένες προσωπικότητες όπως ο πατριάρχης Κάλλιστος Β΄ ο Ξανθόπουλος, ο Συμεών και ο Θεωνάς, αρχιεπίσκοποι Θεσσαλονίκης. Η Μονή χτυπήθηκε από τη λαίλαπα της φωτιάς το 1393, το 1773 και τέλος το 1948, ευτυχώς χωρίς ποτέ να καταστραφεί ολοσχερώς.

Η Μονή Παντοκράτορος διαθέτει οκτώ παρεκκλήσια εντός του μοναστηριακού της συγκροτήματος και επτά εκτός από αυτό. Ξεχωρίζει αυτό της Κοίμησης της Θεοτόκου με τοιχογραφίες Κρητικής τεχνοτροπίας του 1538, επιζωγραφισμένες όμως το 1868.

Konstantinos Mil. Anagnostou, Photographer & Cinematographer, www.chiosphotos.gr